

Møte fredag den 14. juni kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 99):

1. Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen om forslag frå stortingsrepresentantane Lena Jensen, Inge Ryan og Rolf Reikvam om å innføre maksimalgrense for reisetida frå heimen til skolen (Innst. S. nr. 218 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:116 (2001-2002))
2. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om kvalitetsreformen om høyere kunstutdanning (Innst. S. nr. 214 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 18 (2001-2002))
3. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Karita Bekkemellem Orheim, Per Sandberg og Øystein Djupedal om fondsavsetning til Forskningsfondet (Innst. S. nr. 223 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:130 (2001-2002))
4. Forslag fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):
«Stortinget ber Regjeringen lokalisere Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen utenfor Oslo.»
5. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):
«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en gjennomgang og modernisering av de nordiske avtaler på utdanningsområdet for å lette studentutveksling og godkjenning av utdanninger.»
6. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):
«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2002 komme tilbake med forslag om en uavhengig offentlig tilsynsordning med sanksjonsmyndighet som skal påse at institusjonene følger opp sitt ansvar for studentenes læringsmiljø.»
7. Referat

Presidenten: Nå som det er så mye folk til stede, vil presidenten gjøre oppmerksom på at neste uke blir en tung uke. Det er mange saker som skal behandles, og det kommer til å bli lange kveldsmøter. Presidenten oppfordrer komiteene til nok en gang å se på de opplegg som er lagt for taletiden i de ulike sakene. Det er viktig at vi også av de sakene som føres opp sist til behandling på de ulike kart, får en alvorlig og seriøs behandling. Presidenten regner med at vi skal komme gjennom dette i et godt samarbeid mellom Presidentskapet og komiteene, men, som sagt, hvis komiteene kan se på sine foreslåtte debattopplegg én gang til, kan det hende at vi kan greie å bli ferdig rundt midnatt istedenfor senere.

Før sakene på dagens kart ta opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet – om nødvendig – fortsetter utover den reglementsmessige tid kl. 15.00 til

dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger er kommet mot det, og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen om forslag frå stortingsrepresentantane Lena Jensen, Inge Ryan og Rolf Reikvam om å innføre maksimalgrense for reisetida frå heimen til skolen (Innst. S. nr. 218 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:116 (2001-2002))

Raymond Robertsen (H) (ordfører for saken): Det er en samlet komite som uttrykker bekymring for at enkelte elever her i landet har en uforholdsmessig lang reisetid til skolen. Et stort flertall i komiteen er derimot svært usikker på om innføring av maksimal reisetid for elever er den rette måten å løse dette problemet på. Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti om å innføre en maksimaltid får ikke flertall i komiteen, da flertallet mener en slik løsning kan virke mot sin hensikt.

Komiteens flertall er bekymret for at en konkretisering av reisetida faktisk kan tolkes som en anerkjennelse av at skoler som ligger rett innenfor reisetidssonen, kan legges ned. Flertallet er også skeptisk til hvordan et slikt opplegg og forslag kan gjennomføres i praksis, uten at det påfører kommunene et uforholdsmessig stort merarbeid.

Det er kommunene som er skoleeiere, og som har ansvaret for skolestrukturen. Flertallet er opptatt av at kommunene skal løse sine ansvarsoppgaver med minst mulig detaljstyring fra Stortinget. Man har en grunnleggende tro på at kommunepolitikerne rundt omkring i landet løser sine oppgaver på en god måte og bruker lokalt skjønn.

Dersom man hadde innført en maksimal reisetid for elever, slik Sosialistisk Venstreparti skisserer, ville man faktisk i min hjemkommune risikere å gå tilbake til internatdrift for noen elever i grunnskolen. Hammerfest kommune la for noen år siden ned sitt siste internat, med det resultat at noen elever faktisk fikk en lengre reisetid enn det som ligger i forslaget. Det var uansett et bedre alternativ for både elver og foreldre, som nå slipper å sende ungene sine vekk hele uka. Jeg tror ikke at komiteens medlemmer ønsker å lage regler som kan få uante virkninger.

Flertallet i komiteen ønsker å avvente hvilke tiltak som skal gjøres for å bedre situasjonen for grendeskolene. På oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet arbeider Nordlandsforskning med ulike vurderinger i forholdet mellom skoleskys og grendeskoler. Flertallet avventer konklusjonene fra denne undersøkelsen før man eventuelt vil anbefale tiltak.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Senterpartiet viser også til statsråd Victor Normans redegjørelse om modernisering, effektivisering og forenkling av offentlig sektor, der han bl.a. går inn for en totalkostnadsberegning i forbindelse med skolenedleggelse. Disse medlemmene mener dette vil endre situasjonen for mange grendeskoler, samt at det vil bedre reise-

(Robertsen)

situasjonen for mange elever. Et system der ansvaret for skoleskyss flyttes fra fylkeskommunen til kommunen vil utvilsomt gi andre konklusjoner i forbindelse med debatten om skolenedleggelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å forandre lovverket og finansieringen knyttet til grunnskolen og den videregående skole. De ønsker å samle lovbestemmelsene i én lov og innføre en stykkprisfinansiering.

Sosialistisk Venstreparti ønsker å innføre en maksimal reisetid for elever i grunnskolen på henholdsvis 30 minutter for barnetrinnet og 45 minutter for ungdomstrinnet.

Hele komiteen er opptatt av forholdene rundt grendeskoler og skoleskyss. Et flertall av komiteens medlemmer er skeptisk til å innføre ordninger som begrenser kommunenes valgfrihet, men vil i større grad stimulere til ønsket utvikling og resultat.

Stortinget får mye kritikk fra kommunene om at det detaljstyres for mye. Det tar komiteen alvorlig, og er skeptisk til å gå inn for en ordning med maksimal reisetid for elever i grunnskolen.

Eva M. Nielsen (A): Fra Arbeiderpartiets side er det viktig å avklare at til tross for at både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og regjeringspartiene har landet på den samme konklusjon i saken, er det forskjellige begrunnelser som har ført oss dit.

Senterpartiet og våre venner i Regjeringa har begrunnet ønsket om en maksimal reisetid mellom hjem og skole med følgende:

- Det skal foretas en totalkostnadsberegning, altså et effektiviseringsregnskap som skal være avgjørende for beslutningen om maksimal reisetid.
- Det er bebudet en endring i finansieringssystemet for skoleskyss – kommunen og ikke fylkeskommunen skal for framtida betale skoleskyss for grunnskoleelever.
- Nordlandsforskning arbeider for tiden med et prosjekt om reisetidsproblematikken for grunnskoleelever. Disse konklusjonene foreligger ikke ennå.

Fra Arbeiderpartiets side vil vi ikke være med på at det er effektiviseringsgevinst og finansieringssystem som skal være avgjørende for hvor lenge barna skal kunne oppholde seg på skolebussen. For oss er det ene og alene hensynet til barna som skal være avgjørende. Derfor er det riktig å avvente Nordlandsforskningens resultater før vi – Stortinget – fastsetter maksimalgrense for reisetid mellom hjem og skole.

Vi i Arbeiderpartiet ønsker at det er disse resultatene fra Nordlandsforskning alene som skal lede oss fram til en fornuftig maksimalgrense, ikke Victor Normans effektiviseringsdrøm eller spørsmålet om hvem som skal betale skolebussen.

Arne Sortevik (FrP): Svekkelsen av skoletilbudet i kommunene har pågått lenge. Omfattende bygningsmes-

sig forfall bærer bud om vedlikeholdsbudsjetter som ikke dekker behovet.

Mangel på – og mangelfullt – utstyr preger mange elevers skolehverdag. For få lærerstillinger og for få timer rammer i økende grad et økende antall elever. Denne utviklingen viser frem driftsbudsjetter som heller ikke dekker behovet. I kjølvannet av trange budsjetter dukker også skolenedleggelsene opp – 600 skoler er nedlagt siden 1986.

Mange elever har gjennom skolenedleggelse fått lang skolevei. Mange elever bruker for lang tid til og fra skolen, og tilknyttet belastningen ved reisetiden opplever også mange elever mobbeproblemer.

Dessverre er de økonomiske problemene i mange kommuner åpenbart store og økende. Det er derfor fare for at skoletilbudet settes under ytterligere press, og at flere skolenedleggelse kan ramme mange elever – med økt reisetid som resultat.

Gode hensikter til tross: Forslaget fra forslagsstillerne kan faktisk medføre ytterligere skolenedleggelse. Det illustrerer at som virkemiddel mot skolenedleggelse er ikke maksimalgrense for reisetid særlig egnet, etter vår mening.

Fremskrittspartiet understreker at innenfor dagens lov- og rammeverk er det viktig at de totale offentlige kostnader forbundet med endringer i skolestrukturen, blir synliggjort. Det betyr at vi må gjøre slutt på svartepersillet om eleven, der skoleeier kan regne frem utgiftsmessig reduksjon i sitt skolebudsjett som samtidig er utgiftsmessig økning hos andre enheter i samme kommune eller annen kommune.

Den enkleste og sikreste måten å få ordnet dette på, er å la statlige penger – penger som i dag kanaliseres gjennom kommunale budsjetter – gå direkte til elevene. I helsesektoren heter dette innsatsbasert finansiering, og blir nå økt fra 55 pst. til 60 pst. av sykehusenes inntekter.

Et slikt system vil Fremskrittspartiet ha i utdanningssektoren. Når eleven blir kunde, utstyrt med statlige penger, blir det etterspørselen i elevgrunnlaget som avgjør lokalisering og drift, ikke lokalpolitiske prioriteringer der skoleformål kan oppleve å bli nedprioritert.

Men Fremskrittspartiet understreker at i tillegg til endret finansiering trenger også brukerne – elever og foreldre – ny lovgivning. Vi trenger *en* skolelov for alle elever, slik vi kjenner det i Sverige. Vi trenger *en* skolelov som åpner for konkurranse og derved mangfold i norsk skole. Langt større grad av fritt valg vil også gi endret finansieringsmodell full kraft. Det blir da økonomisk mulig for andre enn kommuner å starte og drive skole.

Fremskrittspartiets løsning åpner for mangfold gjennom muligheter. Et åpent mangfold i konkurranse om elever vil ikke bare gi kortere reisetid, men også bedre kvalitet.

Jeg har et godt eksempel fra mitt eget hjemfylke, kommunen Austevoll – en liten kommune, lokalisert på flere store og utallige små øyer ute ved kysten sør for Bergen. Da det kom bro til øya Stolmen for et par år siden, kvitterte flertallet i kommunestyret med å legge ned

skolen på Stolmen. Foreldrene vil drive skolen vidare, og har søkt om etablering av privatskole, en kyst- og natur-skole. De har nå flere hindringer å passere. Først må etablering etter privatskoleloven godkjennes, eventuelt som forsøk. Deretter må de søke om pengar – pengar som de samme elevene i hovudsak vil få dersom de reiser til kommunens skole, som altså er lokalisert et godt stykke unna. Får de ja, blir det igjen skole på Stolmen. Der som andre stader er grendeskolen «limet» i lokalsamfunnet.

Etter Fremskrittspartiets syn skal det ikke være slik at etablering av skole som alternativ til lang skolevei skal være avhengig av politikeres og byråkraters nåde. Vi bør endre systemet. Brukerne bør styre mer enn lokalpolitikere.

Jeg tar derfor opp Fremskrittspartiets forslag om å legge fram sak om et nytt lovverk og et nytt finansieringsopplegg for grunnskolen og den videregående skole.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Lena Jensen (SV): Sosialistisk Venstreparti har lagt fram forslag om maksimal reisetid: 30 minutter for barnetrinnet og 45 minutter for ungdomstrinnet. Bakgrunnen for dette forslaget er at det fins ingen begrensninger i dag for hvor langt barna er nødt til å reise til skolen hver dag.

Siden 1986 er over 600 skoler lagt ned, med den konsekvens at barna i Norge er blitt pålagt lengre og lengre arbeidsreise til og fra skolen. Lengre arbeidsreise sliter ut barna både psykisk og fysisk, noe som går ut over både trivsel, læringskapasitet, fritidsaktiviteter og samvær med familie og venner.

Barn i Norge har fått lengre reisetid de senere årene. Beregninger viser at om lag 40 000 elever sitter på skolebussen mer enn en time hver dag. Man kjenner til mange ulike eksempler. Et eksempel i media for litt siden var Osen kommune, der resultatet av det kommunestyret hadde foreslått om nedlegging av en skole, ville føre til at elevene ville få 2 ½ time reisetid hver dag.

Dette handler om retten til skole i nærmiljøet. Det handler om Stortingets intensjon om nærmiljøskoler og den betydningen skolen har for lokalsamfunnet og nærmiljøet. Skolen skal brukes til mye mer enn bare skole, den skal også være en kulturarena etter skoletid. Dette handler om barns og unges rett til en god og trygg oppvekst.

SV legger fram dette forslaget fordi vi er opptatt av at barna skal få en god oppvekst og en god skole, og av at de skal kunne tilegne seg de kunnskapene de trenger innenfor skolesystemet uten at de slites ut på grunn av lange reiseavstander.

Det fins heller ingen offentlig statistikk over hvor lang reiseavstand barn har i Norge. På bakgrunn av dette fremmer vi forslag der vi «ber Regjeringen etablere et system for rapportering av elevenes reisetid til og fra skolen, for å kunne følge utviklingen i skolestruktur og reisevei».

Man skal som hovedregel organisere det slik at «reisetida fra heim til skole ikke overstiger 30 minutter for barnetrinnet og 45 minutter for ungdomstrinnet».

Dette er et viktig spørsmål for oss, og det er ikke bare vi som har vært opptatt av dette. Barneombudet har bl.a. tatt til orde for dette. Vi fikk innspill – da dette forslaget lå til behandling i komiteen – fra en rekke ulike organisasjoner som støtter forslaget.

Presidenten: Representanten Lena Jensen har tatt opp det forslaget hun refererte fra.

Elsa Skarbøvik (KrF): Saksordføreren har gitt en grei framstilling av saken slik den foreligger, så jeg vil bare gi noen korte merknader.

På grunn av nedlegging av flere skoler de siste tiårene er det enda flere elever som er avhengig av skoleskyss enn før – det er riktig. Når det kan påvises helseskader pga. slike reiser, er det jo noe som bør gjøres. Kristelig Folkeparti vil derfor følge nøye med når Nordlandsforskning legger fram sine resultater om forholdet mellom skoleskyss og grendeskoler. Vi er også kjent med at Landslaget for Udelt og Fådelte Skole, LUFSS, arbeider aktivt for nærmiljøskolen og vil ha et vern mot lange arbeidsreiser. De viser til undersøkelser som viser at over 40 000 barn har skyss i mer enn 30 minutter hver vei, slik vi også ser av SVs forslag. Dessuten vises det til at flere tusen elever er utsatt for mobbing i denne forbindelse.

Kristelig Folkeparti er enig med statsråden når hun i brev til komiteen understreker betydningen av at kommunene følger regler for god forvaltningsskikk i behandling av saker om skolenedleggelse, og at det også legges stor vekt på elevenes reisetid.

Det er kommunene som er skoleeiere, og for Kristelig Folkeparti har vi nok større respekt eller tillit til lokalpolitikere enn det vi hørte her fra Fremskrittspartiets side. Jeg ønsker ikke å være med på at politisk arbeid skal gjøres til advokatmat.

Vi har også Sem-erklæringens ord om at Samarbeidsregjeringen vil fremme forslag om å overføre ansvaret for skoleskyss for grunnskoleelevene til kommunene. Det vil føre til at skyssutgiftene blir en del av totalkostnadene som vektlegges når det er snakk om endringer i skolestrukturen. Dette vil også være et skritt på veien for å bedre situasjonen for framtiden.

Kristelig Folkeparti stemmer derfor i denne omgang ikke for forslag om maksimalgrense for reisetid, men forventer andre forslag for å kunne gjøre noe med situasjonen for nærmiljøskolen.

Rune J. Skjælaen (Sp): Alle forslag som kan bedre barns skolehverdag, tar Senterpartiet på alvor. Mange barn har for lange skolereiser. Det skyldes at skoler er lagt ned.

Når Senterpartiet likevel ikke kan støtte dette forslaget, er det rett og slett fordi vi tror at det kan bli brukt motsatt, at politikere rundt omkring sier at *denne* skolen ligger nærmere – og så tror de at de kan spare pengar på det. Vi er redd for den utviklingen. Videre mener vi fak-

tisk at det er lokalpolitikerne som skal få lov til å bestemme skolestrukturen.

Representanten Nielsen nevner dette med totalkostnadsanalyser. Det er faktisk foretatt en del totalkostnadsanalyser omkring skolenedleggelse. Det viser seg faktisk at det er ingenting å spare – i veldig mange tilfeller – på å legge ned skoler. Det er viktig for Senterpartiet å understreke at det ikke er økonomiske hensyn som skal avgjøre om en skole skal legges ned eller ikke. – Det har jeg lyst til å understreke.

Når skolenedleggelse skjer, er det fordi situasjonen rundt omkring i kommunene over mange år har vært så vanskelig fordi kommunebudsjettene er for trange. Jeg ser at det samme jo er i ferd med å skje nå, når svært mange kommuner faktisk må redusere på skolebudsjettene sine inneværende år. Dette er en utvikling vi ikke ønsker, og Senterpartiet går inn for å styrke kommuneøkonomien, slik at kommunepolitikerne skal slippe å ha valget mellom å legge ned skoler eller legge ned sykehjem.

Trine Skei Grande (V): Jeg tror ikke at det fins en svart-hvitt-grense for hva som er barns trivsel. Jeg tror man bør ta alle partiene på alvor når de sier at de faktisk er opptatt av barns beste i denne saken. Jeg skal nevne to eksempler:

Jeg gikk på en liten grendeskole sammen med forslagsstiller Inge Ryan. De elevene som kjørte lengst med buss for å komme dit, kjørte forbi tre barneskoler – nettopp for å opprettholde en grendeskole. Noe av politikken var at man ønsket å ha de små grendeskolene, og at man opprettholdt dem ved at noen barn faktisk hadde en lang bussreise.

Til det andre: I Strompdalen, som er en liten grend i kommunen Namsskogan, der forslagsstiller Ryan har vært ordfører, bor det noen elever. De kjører privatbil ganske langt for å komme seg på sin skole. Alternativet for barna ville her vært retten til hjemmeundervisning. Det er den eneste løsningen når det bor én familie med skolebarn langt unna.

Ett perspektiv er ikke tatt med her, nemlig barnas rett til å ha et visst miljø å vokse opp i, faktisk ha en viss vennegjeng å vokse opp sammen med, som man har felles opplevelser og felles barndom med. Dette er et perspektiv som ikke kan måles i minutter og sekunder i bil.

Verden er altså ikke svart-hvit, og en god oppvekst kan ikke måles i minutter.

Så et lite perspektiv til mobbing på skolevei. Jeg tror jo at mange barn som ikke sitter i buss, også blir mobbet på skoleveien. Vi måler sjelden akkurat det, for på skoleveien blir de ikke overvåket av voksne. Jeg for min del har sittet i 30 minutter på buss på vei til barneskolen, med en bussjåfør som het Per, og det var den eneste sonen der ingen ble mobbet. Han hadde fullstendig kustus og fullstendig kontroll over sin buss – her skulle barna ha det fint. Så det er ikke sånn at alt her er svart-hvitt. Det er ikke sånn at det finns én regel som gjelder i alle sammenhenger.

I motsetning til Fremskrittspartiet har jeg stor tro på det lokale folkestyret, at lokale politikere faktisk klarer å

finne gode løsninger i samarbeid med foreldrene. Jeg tror også at vi må se på regelverket rundt skolene våre for å slippe opp og gi lokalpolitikere mer makt til også å kunne se på ulike løsninger for å opprettholde de grendeskolene som vi ønsker å opprettholde.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 3124)

S a k n r . 2

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om kvalitetsreformen om høyere kunstutdanning (Innst. S. nr. 214 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 18 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at Høyre får en taletid på 10 minutter, og de øvrige partiene 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen, og at de som ber om ordet utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Rune J. Skjælaaen (Sp) (ordfører for saken): St.meld. nr. 18 omhandler to temaer. Det ene temaet er studiestrukturen i kunstfaglig utdanning, inkludert musikk. Det andre temaet er organiseringen av Kunsthøgskolen i Oslo. Komiteen har i tillegg tatt opp et tema, visuell kunstutdanning i Tromsø.

En samlet komite omtaler kulturens betydning for den enkeltes livskvalitet og understreker at investering i kunst og kultur er en investering i et nyskapende samfunn. Det er en målsetting, sier komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, å gi alle mulighet til sjøl å delta i kulturelle aktiviteter og oppleve kunst og kultur av høy kvalitet.

Flertallet understreker Den kulturelle skolesekken og musikk- og kulturskolenes betydning i barns oppvekst. Flertallet ber videre Regjeringen gjennom kommuneøkonomien og den særskilte tilskuddsordningen om å sette kommunene i stand til å gi alle barn som ønsker det, et tilbud innenfor musikk- og kulturskolen. Flertallet støtter departementets forslag om en forsøksordning med et samarbeid mellom Norges musikkhøgskole, musikkskoler og videregående skoler for bedre å ivareta unge talenter.

Så til kunstutdanningen i universitets- og høyskole-systemet. Komiteen støtter departementets forslag om at studietid for musikk- og kunstfag på grunnutdanningen normalt skal være tre år og to år for høyere grad. Videre slår komiteen fast at grunnutdanningen for utøvende og skapende musikkutdanning skal være fire år ved institusjoner som i dag ser dette som nødvendig for å gi musikkstudentene mulighet til tilstrekkelig fordypning og

perfeksjonering. Denne grunnutdanningen skal gi graden bachelor, og to års påbygging skal gi graden master.

Som saksordfører er jeg glad for at en samlet komite samlet seg om dette standpunkt, når utgangspunktet fra departementets side var en strømlinjeformet tre pluss to-modell.

Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, fastholder samtidig at utøven- de billedkunst skal ha samme studieløpet, fire pluss to.

Når det gjelder operautdanningen, støtter det samme flertallet departementets forslag om at de to siste årene skal være utdanning på høyere grads nivå, og at det inngås et samarbeid mellom operautdanningen og de institusjoner som gir relevant grunnutdanning, slik at det første året i operautdanningen innarbeides i en bachelorgrad.

Så litt om praktisk-pedagogisk utdanning. Det samme flertall ser at praktisk-pedagogisk utdanning kun tilbys innen fagretningene dans og koreografi. På bakgrunn av behovet for kunsthøgskoleutdannet undervisningspersonell i grunnskolen og den videregående skole, ber dette flertallet Regjeringen utrede muligheten for å etablere ettårige praktisk-pedagogiske studier ved kunsthøgskolene i et samarbeid med høyskolene i Bergen og Oslo, som har stor pedagogisk kompetanse.

Så til Kunsthøgskolen i Oslo. Det samme flertall støtter departementets anbefaling om en videreføring av Kunsthøgskolen i Oslo og forutsetter at samlokaliseringen av avdelingene i Seilduksfabrikken kan skje innen avtalt tid og i samsvar med høyskolens reelle behov.

Det samme flertall mener at det ikke er grunnlag for å foreta endringer i styresammensetningen ved Kunsthøgskolen i Oslo og legger til grunn at samme regler for styresammensetning skal gjelde for Kunsthøgskolen i Oslo som for øvrige utdanningsinstitusjoner.

Så til visuell kunstutdanning i Tromsø. Flertallet uttalte i Budsjett-innst. nr. 12 for 1997-98 at

«den nordnorske landsdelen med sin spesielle kulturelle bakgrunn vil kunne tilføre kunstutdanningen nasjonalt verdifulle impulser».

Flertallet framholder i dag at det er viktig for landsdelens identitetsforståelse og kunnskapsoppbygging at det finnes et tilbud i billedkunst og kunsthåndverk på høyskolenivå i landsdelen. Flertallet ber Regjeringen arbeide videre med spørsmålet om visuell kunstutdanning i Tromsø, med sikte på å framlegge en sak for Stortinget. Landsdelen har jobbet mye med saken, og som saksordfører ser jeg med forventning fram til at Regjeringen legger fram en sak om visuell kunstutdanning i Tromsø.

Vidar Bjørnstad (A): Saksordføreren gav en god redegjørelse for innstillingen, som jeg i det store og hele kan slutte meg til. Men jeg vil også komme med noen synspunkter og hovedpunkter fra Arbeiderpartiets side når vi nå først behandler kunstutdanningen som egen sak her i Stortinget.

For det første må vi se denne saken i sammenheng med målsettingen knyttet til kvalitetsreformen for høyere utdanning, der vi bl.a. som oppfølging i forrige uke ved-

tok ny lov for universiteter og høyskoler. Men samtidig omhandler også dagens sak vektlegging av kunst og kultur gjennom hele vårt skolesystem. Det er samstemmighet om kunstens og kulturens betydning, både for den enkelte og for fellesskapet.

Arbeiderpartiet mener det er viktig å gi førskolebarn og elever i grunnskolen og videregående skole muligheter til opplevelser og deltakelse i kunst og kultur. Her vil jeg spesielt trekke fram Den kulturelle skolesekken til barn i grunnskolen, der endring av tippenøkkelen øremerker større ressurser til gjennomføringen av denne.

Videre vil jeg understreke betydningen av musikk- og kulturskolene. Men det er store ulikheter, og det gjenstår mye når det gjelder både kapasitetsutbygging og ressurser, slik at alle barn som ønsker det, kan få et tilbud innenfor musikk- og kulturskolene. Med stortingsflertallets opplegg her – som antydnet i forliket om kommuneøkonomiens stilling – ser det ikke umiddelbart ut til at man kan sikre bedring når det gjelder situasjonen for musikk- og kulturskolene.

Arbeiderpartiet støtter forslaget om at studietid for grunnutdanningen innen musikk- og kunsthøgskole normalt skal være tre år og to år for høyere grad. Med bakgrunn i stortingsvedtaket fra forrige år i forbindelse med behandlingen av kvalitetsreformen hvor det skulle legges til grunn at kunstutdanningen, inkludert musikkfagene, ikke skulle pålegges å bryte opp dagens struktur, mener også Arbeiderpartiet at grunnutdanningen for utøvende musikk og billedkunst skal kunne være fire år ved institusjoner som i dag har dette. Ytterligere påbygging skal også være av to års varighet.

For å styrke og videreutvikle kunsthøgskolene mener Arbeiderpartiet at det bør utvikles påbyggingsstudier for grunnutdanningen innen alle kunsthøgskoler. Vi ser at kunstutdanning, med små fagmiljøer kan ha behov for å gå sammen om å utvikle mastergradsstudier. For å dekke behovet for kunsthøgskoleutdannet undervisningspersonell i grunnskolen og videregående skole ber vi Regjeringen utrede nærmere muligheten for å utvide dagens tilbud ved å etablere ettårige praktisk-pedagogiske studier ved høyskolene.

Arbeiderpartiet er enig i at Kunsthøgskolen i Oslo videreføres, og at den vedtatte samlokaliseringen kan skje. Samlokalisering for Kunsthøgskolen i Bergen vil også kunne bidra til en bedre ressursutnyttelse og styrke den faglige og tverrfaglige utviklingen.

Til slutt: Arbeiderpartiet er fornøyd med at en samlet komite følger opp tidligere uttalelser ved å be Regjeringen arbeide videre med spørsmålet om et tilbud om visuell kunstutdanning i Tromsø, med sikte på å legge dette fram for Stortinget som egen sak.

Jan Olav Olsen (H): St.meld. nr. 18 er en av mange saker som har kommet til Stortinget i vår som oppfølging av kvalitetsreformen i høyere utdanning. Jeg vil først få lov til å berømme statsråden for stor framdrift på dette mangesidige området. Framdriften og produktiviteten har vært stor, og det samme har kvaliteten på meldingene vært. Det viser seg også i denne meldingen – nr. 18, Om

høyere kunstutdanning. Komiteen slutter seg på det nærmeste enstemmig til stortingsmeldingens innhold.

Jeg vil også berømme saksordføreren for god og ryddig behandling i komiteen. Det er grunnlag for å takke for det.

De mange høringsuttalelsene har vært preget av glede over meldingen samt stor oppslutning om konklusjonene.

På ett område har det kommet noen avvikende synspunkter. Det gjelder musikkutdanningen. Innspillene til komiteen har så langt fra vært entydige. Fra bl.a. høyskolene i Agder og i Stavanger har det kommet sterke meninger om 3+2-løp også innenfor musikkutdanningen, mens Musikkhøgskolen sterkt har ønsket å kunne videreføre sitt nåværende 4+2-studieløp. Etter mitt og Høyres syn har komiteen kommet fram til en god løsning ved at grunnutdanningen for utøvende og skapende musikk skal kunne være fire år ved de institusjonene som ser dette som nødvendig. Med dette er en god fleksibilitet oppnådd, samtidig som normal studietid er fastsatt til å være 3+2, også innenfor musikk. Musikkhøgskolen kan fortsette sin fireårige grunnutdanning, som skolen har lagt stor vekt på er nødvendig for å opprettholde den høye kvalitet som Musikkhøgskolen har. Innenfor et saksområde der kvalitet og kvalitetsheving er hovedmålsettingen, ville det synes noe merkelig om det ble vedtatt ordninger som studenter og institusjoner klart mener ville svekke kvaliteten. Med dette for øye – ingen redusert kvalitet – slutter Høyre seg til både muligheten for et 4+2-løp for utøvende og skapende musikkutdanning samt et tilsvarende studieløp for utøvende billedkunst.

Fra Høyres side er vi glad for at diskusjonen omkring framtidig organisering av Kunsthøgskolen i Oslo nå kan anses som avsluttet. Vi er svært tilfreds med styrevedtaket fra Kunsthøgskolen av 16. mai i år, der styret tar til etterretning departementets svar på ønsket om deling. Høyre har vært og er enig i departementets konklusjon, både at Kunsthøgskolen i Oslo skal videreføres som én høyskole og at samlokaliseringen skal skje på Seilduksfabrikken.

Komiteen har besøkt Kunsthøgskolen og noen av dens avdelinger, spredt utover byen i til dels kummerlige og trange lokaler, som vel i aller høyeste grad har gått ut på dato som gode undervisningslokaliteter. Det er derfor grunn til å understreke flertallets merknader om at den vedtatte samlokaliseringen kan skje innen avtalt tid og i samsvar med reelle behov. Ut fra det som jeg har sett, vil jeg mene at dette bør skje så snart som mulig. Flertallet har derfor bedt departementet komme tilbake med budsjettforslag når omfanget av byggetrinn II er klart. Det har for øvrig departementet selv varslet i meldingen.

Til slutt vil jeg understreke at komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, står sammen om merknaden i punkt 2.5 om kunstutdanningen i Tromsø. Dette har, som saksordføreren opplyste, ikke vært omtalt i meldingen, det er derfor viktig å få dette med i innstillingen. Det flertallet ber om ut fra den begrunnelse som ligger i flertallsmerknaden, er at Regjeringen skal arbeide videre med spørsmålet, og at siktemålet skal være å framlegge en sak for Stortinget.

La meg helt til slutt få uttrykke stor tilfredshet med den brede enighet det er om meldingen om kunstutdanning. Det lover godt.

Harald Espelund (FrP): Jeg er varamann og har kun hatt stortingsmeldingen og de dokumentene som er gjennomgått av komiteen, som grunnlag. Jeg synes at det har vært et brukbart grunnlag for å ta stilling til det som her er forelagt. Det er godt presentert av saksordfører, og jeg har bare lyst til å slutte meg til dem som har sagt at det stort sett virker som komiteen er enig på samtlige punkter.

Men jeg har lyst til å påpeke noe. Det er sjelden for meg som politiker å se en innstilling som i så klare ordelag gir uttrykk for at noe ikke er helt som det skal være ved en enhet, nemlig Kunsthøgskolen i Oslo. Jeg forstod på siste taler her at der var det noe som var i ferd med å rette seg – kanskje nye lokaler, og dermed bedre forhold. Fremskrittspartiet vil støtte Regjeringen, som ganske sterkt antyder i sin melding at styret kanskje må få en ny struktur dersom dette ikke retter seg, slik at vi får de samme gode forholdene ved Kunsthøgskolen i Oslo som det blir signalisert at vi har i Bergen.

Jeg føler at det er små nyanser Fremskrittspartiet har vært nødt til å fremheve i forbindelse med meldingen. Det går kanskje på synet på kultur, hvem som egentlig skal være hovedaktøren her, hvordan vi skal legge forholdene til rette – ikke tvinge flest mulig inn i et system som vi mener bør være på frivillig basis. Meldingen tar for seg at når det gjelder utdanning frem til 19 år, har kommunene og fylkene nå et stort ansvar for å legge forholdene til rette. Dette koster penger, og som kommunepolitiker vet jeg at her er Stortinget i én verden og lokalpolitikere i en helt annen. Det er mye store ord som blir brukt, og jeg føler at Fremskrittspartiet egentlig setter fingeren på noe når vi drar litt i tvil om kommuner og fylkeskommuner er i stand til å følge opp det ambisiøse programmet for musikk og kultur som en egentlig ser for seg skal være i skolesektoren. Vi er enig i at dette er et vesentlig tema, og det har vi også sagt i våre merknader. Men vi ser også at det er stor forskjell på i hvilken grad dette er tilgjengelig utover i det ganske land, og det har vi tatt til etterretning. Derfor har vi heller ikke sagt det generelt, slik som jeg føler resten av komiteen har gjort. Det kaster kanskje litt blå i øynene på dem som tror at alle reelt sett skal ha de samme rettigheter og samme muligheter – de som bor i distriktene, og de som bor i tettsteder og sentrumsområder.

Lena Jensen (SV): Jeg vil først få takke saksordfører for en veldig god redegjørelse for det som flertallet i komiteen har kommet fram til. Jeg står bak alt det saksordfører la fram.

Jeg vil benytte denne anledningen til å fokusere på noen spesielle områder. Denne meldingen tar for seg kultur fra førskolestadiet til høyere kunstutdanning. Det brede mangfoldet i grunnskolen og i førskolen er veldig viktig for å få til en god høyere kunstutdanning.

Jeg vil fokusere på det som flertallet har sagt om Den kulturelle skolesekken, viktigheten av at man får kultur inn i skolen, at man gjør kultur allment for alle barn i Norge, at barna kan være med både som bidragsytere og være med på å utforske kultur og å utfolde seg innenfor kultur.

Stortinget har lovfestet at alle kommuner enten alene eller i samarbeid med andre kommuner skal ha en kulturskole. Stortingets målsetting er å gi 30 pst. av elevene slikt tilbud, i dag ligger man på om lag 12,5 pst. Det trengs et løft i neste statsbudsjett når det gjelder bevilgning til kulturskolene og kulturelle aktiviteter for barn og unge.

Meldingen peker også på Kunsthøgskolen i Oslo og samlokaliseringen, et veldig viktig punkt. Som en representant tidligere sa, var vi på møte og så på forholdene ved Kunsthøgskolen i Oslo. Samlokalisering når det gjelder fag og nybygg, er veldig viktig. Samtidig har komiteen også pekt på Kunsthøgskolen i Bergen og den samlokaliseringprosessen som må videreføres.

Samtidig har komiteen også vært opptatt av et punkt til, som omhandler høyere kunstutdanning i Tromsø, som tidligere har vært oppe i komiteen. I budsjettinnstillingen for 1997-98 ble det referert til at det er behov, og man er nødt til å ta til med kunstutdanning i Nord-Norge. Dette er en landsdel som sårt trenger en høyere utdanning innenfor kunst. Det som skjer i Nord-Norge nå i stor utstrekning, er en forflytting av kunstnere nordfra og sørøst, fordi man ikke har en utdanningskapasitet og en utdanningsmulighet i Nord-Norge.

Et mindretall har også når det gjelder musikk- og kulturskolene, fokusert på at «lørtdagsskoler» er viktig.

Jeg har også hørt at det fins prøveprosjekt innenfor høyere kunstutdanning nå, der kulturskolen går inn, og der man bruker studenter innen høyere kunstfag i kulturskolen. Dette prosjektet har vært veldig vellykket, og jeg ber statsråden om å følge dette opp.

Elsa Skarbøvik (KrF): Som saksordføreren så greit gjorde rede for, er det en samlet komite som er enig i at investering i kunst og kultur er en investering i et nyskapende samfunn. For Kristelig Folkeparti er det også viktig å si at kunst og kultur har en klar egenverdi. Våre kulturopplevelser er av avgjørende betydning for utviklingen av den enkeltes personlighet og livskvalitet. Kulturell utfoldelse bidrar til å skape trygghet i samvær med andre.

Samarbeidsregjeringen ønsker en sterkere satsing på kunst og kultur i det offentlige rom, i skolen og på arbeidsplassen. Det er viktig at interessen og engasjementet for kunst og kultur stimuleres lokalt og vokser fram nedenfra.

Kjennskap til kultur er en innføring i ulike gruppers og generasjoners språk, som uttrykkes på mange vis, og bidrar derfor til at vi lettere kan kommunisere på tvers av sosiale, kulturelle eller geografiske skillelinjer.

Gjennom kvalitetsreformen ønsker Regjeringen å tilrettelegge for en styrking og videreutvikling av fagmiljøene innen kunstfagene.

Studietiden for musikk- og kunstfag på grunnutdanningen skal normalt være tre år for lavere og to år for høyere grads nivå.

Det er et mål å samordne utdanningene og gjøre dem mer internasjonale. Hovedpoenget er ikke å strømlinjeforme utdanningene, men å høyne kvaliteten.

Grunnutdanningen for utøvende og skapende musikkutdanning er en egenartet utdanning som ikke helt passer inn i normalformen. Her kreves øving over tid, det er en prosess som krever modning – både fysisk, psykisk og kreativt. Derfor mener Kristelig Folkeparti at for utøvende kunstnere skal utdanningen kunne være fire år ved institusjoner som i dag ser dette som nødvendig for å gi musikkstudentene mulighet til tilstrekkelig fordypning og perfektionering.

4-årig grunnutdanning for utøvende og skapende musikkutdanning vil gi graden bachelor, og to års påbygning vil gi graden master. Som rektoren på Kunsthøgskolen i Bergen sa det, er det som med tomaten: Den trenger god tid for å få den rette aroma, og ikke bråmodne og få dårligere kvalitet. Også studiet for utøvende billedkunst faller inn under samme kategori, med en modningsprosess som krever tid, og skal derfor følge det samme studieløpet som for utøvende musikkutdanning.

Som saksordføreren var inne på, tilbys det kun praktisk-pedagogiske studier innen fagretningene dans og koreografi. Med tanke på behovet for kunstfagutdannet undervisningspersonell både i grunnskolen og videregående skole er det behov for praktisk-pedagogisk utdanning også innenfor de andre kunstretningene. Kristelig Folkeparti er derfor enig i at det utredes nærmere muligheten for å etablere ettårige praktisk-pedagogiske studier ved kunsthøgskolene.

I 2000 ble St.meld. nr. 20, «Om korte yrkesrettede utdanninger etter videregående opplæring», lagt fram. Ved behandlingen av denne ble det fattet vedtak om at regjeringen skulle legge fram forslag til lov om fagskoleutdanning, og det er i disse dager lagt ut på høring. Kunstfagskolene er godkjent etter privatskoleloven i dag med det formål å gi videregående yrkesrettet undervisning. I departementets videre arbeid med høringsutkastet regner jeg med at dette forhold med kunstfagskolene blir tatt opp.

Når det gjelder studieretningen musikk, dans, drama og formgivningsfag i videregående opplæring, er det viktig at også de utøvende og kunstneriske ferdigheter styrkes i tråd med kravene som stilles for å kunne tas opp til høyere kunstutdanning.

Kristelig Folkeparti støtter departementets anbefaling om at Kunsthøgskolen i Oslo videreføres, og forutsetter at den vedtatte samlokaliseringen av avdelingene i Seilduksfabrikken kan skje innen avtalt tid og i samsvar med reelle behov.

Når det så gjelder høyere kunstutdanning i Tromsø, er dette noe det også må jobbes videre med. Kunstutdanningen vil være viktig for landsdelens identitetsforståelse. Dessuten er det viktig at det finnes et tilbud i billedkunst og kunsthåndverk på høyskolenivå også i den landsdelen. Jeg vet at Høgskolen i Tromsø i lengre tid har arbeidet

for å få et slikt tilbud. I Kristelig Folkeparti deler vi ønsket om å etablere et slikt utdanningstilbud snarest mulig, og tilbudet kan bygges gradvis ut både for å sikre finansiering og god kvalitet.

Trine Skei Grande (V): Den meldinga vi behandler i dag, er en viktig del av kvalitetsreformen. Det er et flertall som avtegner seg i dag, som kanskje kan gi stabilitet og fellesskap rundt hvordan vi skal organisere kunstutdanninga vår.

Det er et valg også i kunstutdanninga. Det er samme vilkår som i øvrig norsk høyere utdanning. Det legges derfor opp til at kunstfagene innpasses i den samme strukturen som annen høyere utdanning, med 3-årig grunnutdanning og to år for høyere grads nivå.

Ønsket om et mer helhetlig system må imidlertid ikke gå foran hovedmålet for høyere kunstutdanning, som er å utvikle så høy kunstnerisk kvalitet hos studentene som mulig. Utøvende, høyere kunstutdanning har et svært høyt nivå i Norge. Komiteen går derfor inn for at utdanninga for utøvende, høyere kunstutdanning skal beholde sitt 4-årige grunnutdanningsløp og to år for høyere grads nivå. Men vi mener at det er nødvendig å forberede studentene så de skal få oppdrag etter endt utdanning.

4+2 år er også normen for internasjonale utøvere på kunstutdanninga. Det ville vært dumt hvis de musikkinstitusjonene i Norge som er kjent for å gjøre en veldig god jobb, plutselig skulle bli kjent internasjonalt for å være annenrangs institusjoner.

Det er en kjensgjerning at skoleverket i dag ikke gir nødvendig faglig forberedelse for høyere utdanning i utøvende og skapende fag. Det er andre tilbud og videregående opplæring som ivaretar barn og unges utvikling på dette feltet, som musikk- og kulturskoler, kunstfagskoler, folkehøgskoler, privattimer osv. Likevel er det sjølsagt viktig å gi barn i grunnskolen større tilgang på ulike kunst- og kulturuttrykk, og at de sjøl deltar i kulturell aktivitet gjennom f.eks. Den kulturelle skolesekken.

Venstre vil understreke at musikk- og kulturskole er et svært viktig tilbud for barn og unge rundt i kommunene, der det er organisert i skoleverket og det frivillige kulturlivet. Samarbeidet med det lokale og frivillige kulturliv bør styrkes ved at institusjonene som gir høyere utdanning i musikk- og kunstfag, også gir studentene relevant kompetanse for frivillig kulturarbeid rundt om i kommunene. Vi ser veldig mange steder lokalt at det er et stort problem at man opplever konflikter mellom de profesjonelle og de frivillige.

Det er stor variasjon mellom fylkene i forhold til hvor stor andel av elevene som deltar i kommunale musikk- og kulturskoler. Det er 22,5 pst. i Nord-Trøndelag, helt ned i 1,7 pst. i Oslo, der det er en stor andel privatundervisning og en stor andel frivillig kulturliv. Målsettingen er at 30 pst. av barne- og ungdomskullene skal gis et slikt tilbud.

Inntaksnivået ved høyere kunstutdanning er svært høyt i Norge. Kunstfagskolene representerer derfor et viktig og nødvendig ledd mellom videregående skole og høyere kunstutdanning. Studier ved kunstfagskoler gir i

dag ikke generell studiekompetanse. I utarbeidelse av en ny lov om fagskoleutdanninga bør det vurderes om elever som fullfører to-årig løp ved en kunstfagskole, bør gis studiekompetanse som kan innpasses i studier ved høyskoler og universiteter.

Kunstutdanning er en spesiell form for utdanning, der personligheten skal dyrkes fram på en annen måte enn ved en annen form for utdanning. Derfor er talentutviklinga viktig. Det legges opp til en forsøksordning for å ivareta talenter i aldersgruppen under 19 år. Det må klargjøres at forsøksordninga skal omfatte Norges musikkhøgskole, de tidligere musikkonservatoriene og videregående skoler. Dette kan misforstås, og blir misforstått slik det er skrevet i meldinga under 4.5.4, Talentutvikling, og slik merknaden i komiteen er skrevet, kan den også egentlig misforstås. Jeg har derfor behov for å klargjøre at forsøksordninga også bør inkludere de tidligere musikkonservatoriene. Det er i hvert fall vår tolkning av punktet, og jeg håper at statsråden har den samme.

Kunsthøgskolen i Oslo videreføres tross en del samarbeidsproblemer. Venstre syns det er viktig å holde fast ved samlokaliseringa og tror faktisk at dette kan bli et fantastisk område for Oslo når en får samlet en slik skole på Grünerløkka.

Nå har nesten alle sagt det, men vi i Venstre har lyst til å si det en gang til: Det er behov for et tilbud innen billedkunst og kunsthåndverk på høyskolenivå i Nord-Norge. Regjeringa må derfor arbeide videre med spørsmålet om å etablere en visuell kunstutdanning i Tromsø. I Nord-Norge finner vi vel de kommunene med størst kunstnertetthet i tillegg til Oslo, og presidenten har sikkert forståelse for mitt standpunkt når jeg sier at det sikkert er en grunn til det.

Statsråd Kristin Clemet: I Aftenposten 15. mai skrev avisens kommentator at dette var en høyst påkrevd utdanningsreform for å høyne kvaliteten i høyere kunstutdanning og også bidra til en internasjonalisering av kompetanse og miljø.

Det er jeg enig i. Denne meldingen er en del av Kvalitätsreformen og har satt gradsstrukturen for høyere kunstutdanning og den videre organisering av Kunsthøgskolen i Oslo i fokus. Men jeg har merket meg at Stortinget i sin behandling også har lagt stor vekt på kunstfagene i grunnopplæringen og kulturens betydning for den enkeltes livskvalitet og for utviklingen av fellesskapet, og jeg har bl.a. merket meg komiteens omtale av positive tiltak som Den kulturelle skolesekken, Rikskonsertenes skolekonsertordning osv.

Jeg er glad for at Stortinget har gitt sin støtte til de aller fleste forslagene om høyere kunstutdanning slik de ligger i meldingen, og også glad for saksordførerenes redegjørelse her, nemlig at den ordinære gradsmodellen for høyere kunstutdanning nå skal være lik øvrig utdanning, dvs. bachelorgrad etter tre år og en påbygning på to år til mastergrad, at det tas sikte på å utvikle mastergradstilbud i de fag som ikke har formalisert påbygning utover grunnutdanning, at for de fag hvor det vil ta noe tid å utvikle masterstudium, bør det utvikles tilbud innen etter-

og videreutdanning, at operafaget bør endres til et studium på høyere grads nivå, og at det bør utvikles egne fagdidaktiske opplegg ved kunsthøgskolene.

Når det gjelder hensynet til Kunsthøgskolen i Oslo, er det også tilslutning til at Høgskolen videreføres som en høyskole, og at den samlokaliseres. Det snakkes her i salen om at ting skal skje innen avtalt tid. For å presisere: Jeg tror ikke det eksisterer noen avtalt tid. Derimot er det en oppsjon på leieavtale som går frem til 31. desember 2004.

På to punkter har Stortinget ønsket en endring i forhold til den meldingen Regjeringen har lagt frem. For det første: Stortingets flertall ønsker at sammensetningen av Kunsthøgskolens styre skal skje etter samme regler som for øvrige utdanningsinstitusjoner, og ønsker dermed ikke en vurdering av eksternt styreflertall. Det tar jeg naturligvis til etterretning. For det andre har Stortinget også lagt opp til at grunnutdanningen i utøvende og skapende musikk skal kunne være tre eller fire år ved institusjoner som i dag ser dette som nødvendig for å gi musikkstudentene mulighet til tilstrekkelig fordypning og perfektionering. Stortinget åpner dermed for valgfrihet på tre eller fire år når det gjelder utdanning i musikk, men i likhet med representanten Vidar Bjørnstad tolker jeg dette dit hen at det gjelder de studier som i dag har fireårig utdanning.

Nå vil jo de administrative og økonomiske konsekvensene bli noen andre enn de Regjeringen la opp til i sitt forslag, og det kan ta noe lengre tid å gjennomføre de påbygninger til mastergradsstudiet som meldingen legger opp til. Men alt i alt mener jeg at Stortinget her legger til rette for kunstutdanninger som kan få økt faglig status og prestisje, som blir mer kompatible med kunstutdanninger i andre land, at vi kan få kunstutdanninger som blir mer profesjonelle, konkurransedyktige, og som holder et høyere kvalitativt nivå. Det er jeg svært glad for.

La meg bare til slutt komme med en bemerkning vedrørende selve meldingen, hvor en liten inkurie har gjort at det kanskje ikke har vært helt presist alle steder i meldingen. Det gjelder punkt 4.5.4 Talentutvikling. Der burde det stått: Det legges opp til en forsøksordning for bedre å ivareta talenter i aldersgruppen under 19 år. Det må klargjøres at forsøksordningen skal omfatte Norges musikkhøgskole, de tidligere musikkonservatoriene og videregående skoler. Dette står andre steder, men fordi det ikke står presist *alle* steder, har det gitt grunnlag for visse misforståelser som kanskje er ført inn i innstillingen. Jeg håper det er vår felles tolkning av slik det skal være, og at det dermed også er sagt fra denne talerstol.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Rolf Reikvam (SV): Jeg er litt usikker på noe av det statsråden sa, og det var derfor jeg bad om replikk.

Flertallet har sagt at når det gjelder utøvende musikkutdanning, åpner vi for to mulige løp, et løp på 3+2 og et på eventuelt 4+2. Så sa statsråden at dette kunne få noen økonomiske konsekvenser, og at det igjen kunne få konsekvenser for gjennomføringen av reformen. Det reage-

rer jeg litt på, og jeg vil gjerne at vi får en liten runde på det. For selv om man fortsatt har en 4+2-mulighet, er det ikke dermed sikkert at det blir en samlet sett lengre utdanning. Vi vet jo ikke hvor mange som velger mastergrad, og hvor mange som slutter etter tre år eller fire år. Jeg syns derfor det blir litt galt – og ikke bare litt, det blir ganske galt – når statsråden da forskutterer at dette vil få noen økonomiske konsekvenser i forhold til det som hun har lagt opp til, og at dette igjen skal få konsekvenser for gjennomføringen av reformen. Det håper jeg ikke skjer, og jeg vil gjerne at statsråden kommenterer det.

Statsråd Kristin Clemet: Som representanten Reikvam var inne på, har flertallet lagt opp til at det skal være en valgfrihet for institusjonene når det gjelder musikkutdanning. Jeg antar det betyr, slik både jeg og representanten Vidar Bjørnstad var inne på, at det særlig gjelder de som i dag har fireårige løp, at de vil videreføre det. Jeg er enig med representanten Reikvam i at det ikke er lett å beregne de økonomiske konsekvensene av de ulike alternativene, fordi vi ikke kjenner den fremtidige atferd til studentene. Hvem vil nøye seg med grunnutdanning, og hvem vil ta lengre utdanning? Men samlet sett kan det vel sies at det som Stortinget her har lagt opp til, antakelig vil kunne føre til at de økonomiske konsekvensene vil være noe mer omfattende enn det som lå i meldingen.

Vi skal naturligvis gjøre vårt beste i kommende statsbudsjetter for at vi skal få en gjennomføring av kvalitetsreformen så raskt som overhodet mulig og på en god måte. Men jeg syntes det var riktig å nevne at en konsekvens av det Stortinget her har gjort, kan være at de økonomiske og administrative konsekvensene kan bli noe annerledes enn det som lå i meldingen, når man på de punktene jeg nevnte, også har gått inn for en litt annen modell. Men det er helt riktig at det ikke er så lett å beregne i detalj hva konsekvensene vil være.

Harald Espelund (FrP): En statsråd må bestandig gjøre som et flertall i Stortinget gir instruks om og ønsker, og i denne anledning ønsker altså et flertall at statsråden skal ligge på været og vente litt angående styresammensetning ved Kunsthøgskolen i Oslo. Tomatene skulle modne, men de kan også råtne – de kan råtne på rot – og det kan også en skole som ikke har et styre som fungerer, gjøre. Jeg vil derfor utfordre statsråden til å komme opp hit og si om hun har på følelsen av at det nå er bedring i den situasjonen. Eller hvor lenge vil statsråden sitte og vente og se på at en skole ikke fungerer, slik den er beskrevet, før hun tar noe initiativ overfor et flertall i Stortinget?

Så har jeg til slutt lyst til å si at jeg i praksis ser at flere kommuner i dag legger på prisene for de lokaler de leier ut til musikkskoler, både på fylkesplan og i kommunen. Mitt spørsmål til statsråden blir da: Vil statsråden ha et våkent øye med hvordan den utviklingen blir? I trange kommunale økonomier gjør man alt man kan for å fylle opp litt i kommunekassen, og jeg ser at dette går utover de institusjonene som vi her snakker om.

Fremskrittspartiet fremmet eksempelvis i Ullensaker kommune for kort tid tilbake et forslag som gikk på at man skulle få leie disse lokalene nærmest gratis. Det ble nedstemt av samtlige partier. Bare Fremskrittspartiet mente at musikkundervisningen på barneskole- og barnehagenivå burde være gratis. Da er det underlig å høre på debatten, og det er underlig å se på merknadene.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg er litt usikker på hva representanten her sikter til, men hvis det var spørsmålet om eksternt styre, som Fremskrittspartiet støtter, har jeg jo merket meg at flertallet mener at styresammensetningen kan være som for resten av sektoren, som jo også blir endret, med fire interne, vitenskapelige eller kunstneriske, representanter, fire eksterne, to studenter og en fra teknisk/administrativ sektor. Vi hadde foreslått å vurdere et eksternt styre, fordi vi ønsket oss muligheter for å få til en mer helhetlig institusjon, men jeg tror det skal være gode muligheter for å få til dette også med det synspunkt som Stortingets flertall har lagt seg på. I forbindelse med kvalitetsreformen diskuterer vi jo mye dette med harmonisering, og det flertallet på Stortinget her gjør, er også et godt eksempel på harmonisering.

Når det gjelder lokaleie i kommunene, får jeg nesten vise til det lokale selvstyret. Der det fungerer, bør det også få lov til å fungere.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Det var til dette med talentutvikling. Komiteen forstår det dit hen at det som Boyesen-utvalget har sagt knyttet til talentutvikling, er at Norges musikkhøgskole og de tidligere konservatoriene – da tenker vi bl.a. på Trondheim og Grieg-akademiet i Bergen – skal være med i dette. Det foreslås altså at Rådet for utøvende musikkutdanning bør tillegges et ansvar for å utvikle et opplegg for en forsøksordning. Komiteen deler fullt ut det syn at det er flere aktører som skal inn i dette bildet.

Så har jeg bare lyst til å understreke at når vi har snakket om 4+2 i salen her i dag, har det kun vært nevnt Musikkhøgskolen i Oslo. Men det er jo viktig å understreke at 4+2-løpet er ved Grieg-akademiet i Bergen og ved NTNU i Trondheim også. Disse tre institusjonene har i hvert fall i dag et 4+2-løp, og kan fortsette med det nettopp for å kunne perfektionere studentene slik de ønsker, og ikke minst de studentene som ønsker å ta dette løpet.

Det har vært viktig å kunne ha forskjellige løp, fordi man faktisk har litt forskjellige mål med den utdanningen man tar.

Statsråd Kristin Clemet: Dette ender jo i en stor harmoni. Jeg har egentlig ikke veldig mye behov for å svare på dette, men bare si at jeg selvfølgelig har merket meg dette og er klar over hvilke institusjoner som har en slik fireårig modell. Samtidig er vi klar over at noen har en treårig modell, og har gitt departementet og Regjeringen sterk støtte for det. Både Høgskolen i Agder og Høgskolen i Stavanger har bl.a. uttalt at de er glade for den fremsynte og klare linje departementet legger i St.meld. nr. 18. Så her er det delte meninger. Men vi forstår det

slik at det skal det få lov til å være, og at de som har fire år, skal få lov til å fortsette med det, og de andre med det som de synes er fremsynt.

Arne Sortevik (FrP): Dette er et konkret spørsmål til statsråden. Det er to kunsthøgskoler som er omtalt i meldingen. Den ene, som ligger i denne byen, har åpenbart problemer med seg selv, å finne ut av sin egen form bl.a. Den andre, som ble etablert i Bergen i 1996, har fått godt skussmål for det de holder på med, også når det gjelder økonomistyring. Men det er også slik at det synes å være betydelig forskjell i rammebetingelsene som blir gitt til disse to kunsthøgskolene. Finner statsråden det rimelig at det fremvises den åpenbare og tydelig ulikebehandling i økonomiske rammebetingelser som synes å være til stede, og vil det bli tatt skritt for å redusere den ulikebehandlingen?

Statsråd Kristin Clemet: Her må jeg faktisk si at jeg er usikker på hva representanten Sortevik sikter til. Jeg er ikke i stand til på sparket å gi et godt svar på det spørsmålet, for jeg er rett og slett usikker på hva representanten Sortevik sikter til når det gjelder ulikebehandling. Det jeg er helt på det rene med, er at utviklingen i disse to institusjonene har vært forskjellig – og det er det redegjort for – og at det har vært større problemer i Oslo ved at avdelingene har fungert mer isolert fra hverandre. Men det mener vi at vi nå gjennom denne meldingen tar grep for å forsøke å gjøre noe med. Jeg mener at det gjennom Stortingets behandling også blir lagt et godt grunnlag for det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 3124)

S a k n r . 3

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Karita Bekkemellem Orheim, Per Sandberg og Øystein Djupedal om fondsavsetning til Forskningsfondet (Innst. S. nr. 223 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:130 (2001-2002))

Rolf Reikvam (SV) (komiteens leder): Jeg ber om ordet for å rette opp en feil i dokumentet, og det er en feil som har fulgt med helt fra Dokument nr. 8-forslaget. Én milliard fra eller til blir kanskje ikke så mye, men når det blir ti, betyr det en del.

I forslaget viser en til at fondskapitalen forhøyes med 14 milliarder kr – det er korrekt – fra 3 milliarder kr til 17 milliarder kr. Det skal være fra 13 milliarder kr til 27 milliarder kr. Det er de riktige tallene, og rett skal jo være rett, president!

Presidenten: Komiteens leder har dermed rettet opp en feil i innstillingen. Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 3124)

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):

«Stortinget ber Regjeringen lokalisere Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen utenfor Oslo.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3125)

S a k n r . 5

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en gjennomgang og modernisering av de nordiske avtaler på utdanningsområdet for å lette studentutveksling og godkjenning av utdanninger.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3125)

S a k n r . 6

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 58):

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2002 komme tilbake med forslag om en uavhengig offentlig tilsynsordning med sanksjonsmyndighet som skal påse at institusjonene følger opp sitt ansvar for studentenes læringsmiljø.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3125)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Arne Sortevik på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen
- forslag nr. 2, fra Lena Jensen på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

- «1. Stortinget ber Regjeringen etablere et system for rapportering av elevenes reisetid til og fra skolen, for å kunne følge utviklingen i skolestruktur og reisevei.
2. Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til regelverk om at opptaksområdene i hovedregel skal organiseres slik at reisetida fra hjem til skole

ikke overstiger 30 minutter for barnetrinnet og 45 minutter for ungdomstrinnet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 91 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 11.21.47)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om nytt lovverk og nytt finansieringsopplegg for grunnskolen og videregående skole. Stortinget forutsetter en felles lov for alle elever og at loven åpner for fri etablering og drift av private skoler basert på den ordningen med akkreditering og evaluering fra et uavhengig organ. Stortinget forutsetter at finansiering endres slik at statlige midler styres direkte frem til bruker gjennom et system der pengene følger eleven.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen ble med 87 mot 18 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 11.22.06)

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:116 (2001-2002) – forslag frå stortingsrepresentantane Lena Jensen, Inge Ryan og Rolf Reikvam om å innføre maksimalgrense for reisetida frå heimen til skolen – vert å leggje ved møteboka.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 18 (2001-2002) – om kvalitetsreformen om høyere kunstutdanning – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

På statsbudsjettet for 2002 blir det gjort følgende endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
286	90	Fondet for forskning og nyskaping Fondskapital, forhøyes med fra kr 13 000 000 000 til kr 27 000 000 000	14 000 000 000

Presidenten: Her har komiteens leder redegjort for en korleksjon av innstillingen, der beløpet er forhøyet fra 13 milliarder kr til 27 milliarder kr. Det skulle bli 14 milliarder kr.

Presidenten vil for øvrig gjøre oppmerksom på at vi vil få en beriktiget utgave av innstillingen, men presidenten går da ut fra at Stortinget er klar over hva man voterer over.

Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – bifaltes med 66 mot 39 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 11.23.51)

V o t e r i n g i s a k n r . 4

Presidenten: Det voterer over forslag fra stortingsrepresentant Vidar Bjørnstad på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002:

«Stortinget ber Regjeringen lokalisere Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen utenfor Oslo.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 58 mot 45 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.24.30)

V o t e r i n g i s a k n r . 5

Presidenten: Det voterer over forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til en gjennomgang og modernisering av de nordiske avtaler på utdanningsområdet for å lette studentutveksling og godkjenning av utdanninger.»

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

V o t e r i n g i s a k n r . 6

Presidenten: Det voterer over forslag oversendt fra Odelstingets møte 6. juni 2002;

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2002 komme tilbake med forslag om en uavhengig offentlig tilsynsordning med sanksjonsmyndighet som skal påse at institusjonene følger opp sitt ansvar for studentenes læringsmiljø.»

Presidenten antar at Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti nå subsidiært vil støtte forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes enstemmig.

S a k n r . 7

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 11.25.